

รายวิชา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

รหัสวิชา ว22102

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เครื่องกลอย่างง่าย (2)

ครูผู้สอน

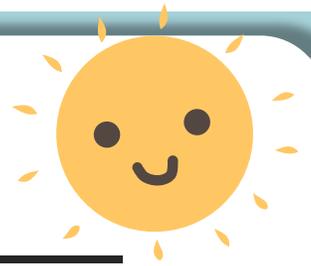
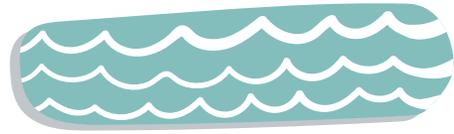
ครูเอกพงศ์

วิพลชัย

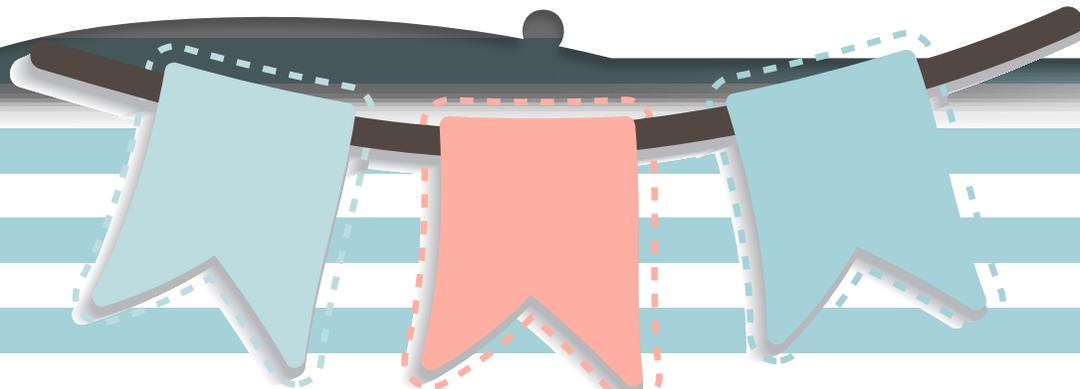

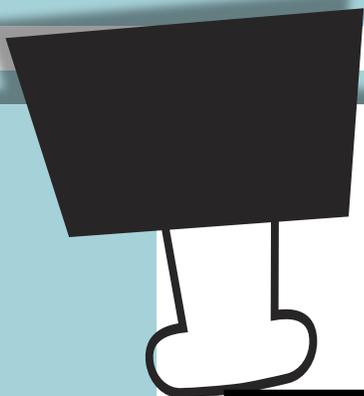
ครูอรุณชัย

ศิริวัฒน์ศักดิ์นา

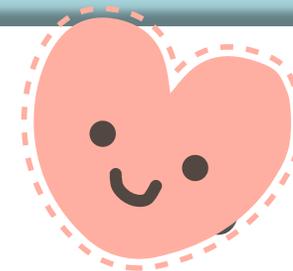

เครื่องกลอย่างง่าย (2)

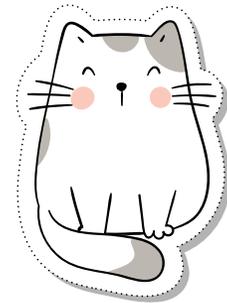

จุดประสงค์การเรียนรู้

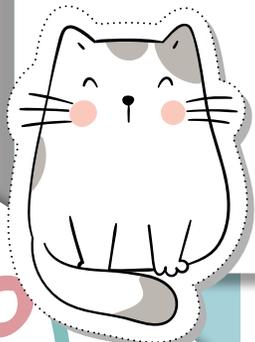
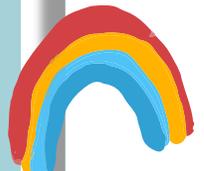
อธิบาย

หลักการทำงานของคาน

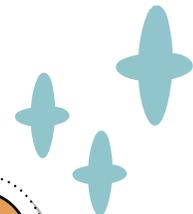
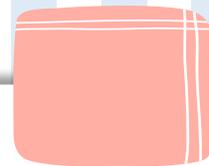
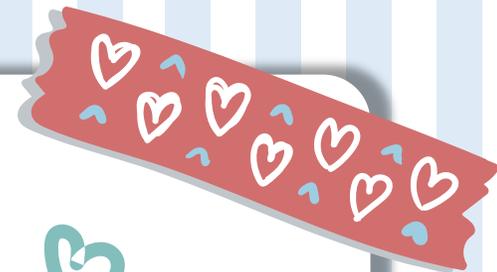
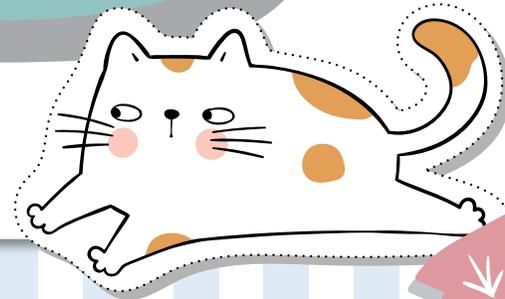

นักเรียนคิดว่าการออกกำลังกายที่ปลายของ
ด้ามจับที่เปิดขวด เพราะเหตุใดจึงเปิด
ขวดน้ำอัดลมได้ง่ายขึ้น

กิจกรรมที่ 1

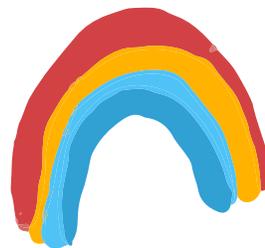

กิจกรรมที่ 1

เครื่องกลอย่างง่ายทำงานอย่างไร

ตอนที่ 2

คาน

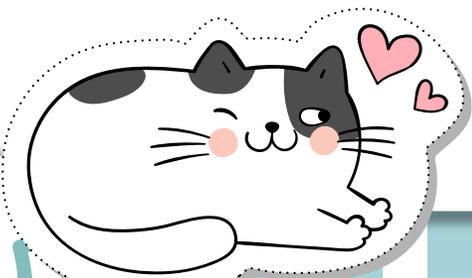
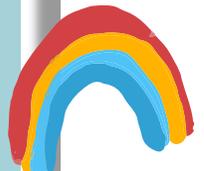

อ่าน

จุดประสงค์ วัสดุและ
อุปกรณ์ และวิธีดำเนินงานกิจกรรม

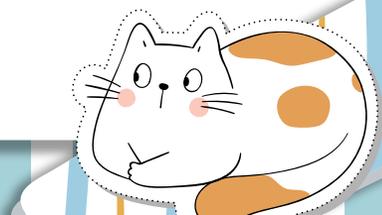

กิจกรรมนี้ เกี่ยวข้องกับเรื่องอะไร

จุดประสงค์

ของกิจกรรมนี้คืออะไร

จุดประสงค์

สังเกตและอธิบาย
การทำงานขององค์ความรู้

วัสดุและอุปกรณ์

มีอะไรบ้าง

66

ไม้เมตร

99

วัสดุและอุปกรณ์

มีอะไรบ้าง

66

เครื่องชั่งสปริง

99

วัสดุและอุปกรณ์

มีอะไรบ้าง

?

66 ขาตั้งพร้อมของที่จับ

99

วัสดุและอุปกรณ์

มีอะไรบ้าง

66

เชือก

99

วัสดุและอุปกรณ์

มีอะไรบ้าง

66

ถุงทราย

99

วัสดุและอุปกรณ์

มีอะไรบ้าง

66

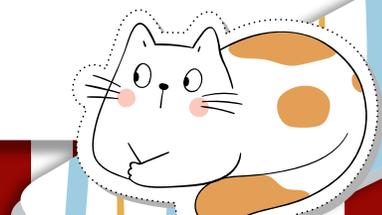
เทปใส

99

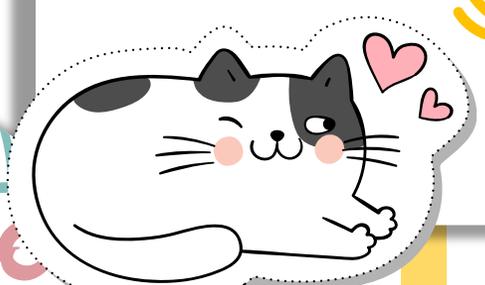
วิธีการดำเนินกิจกรรมมี

ขั้นตอนอย่างไร

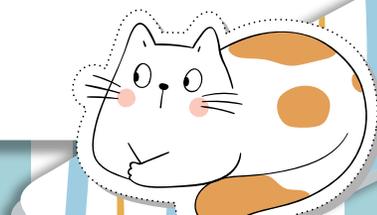

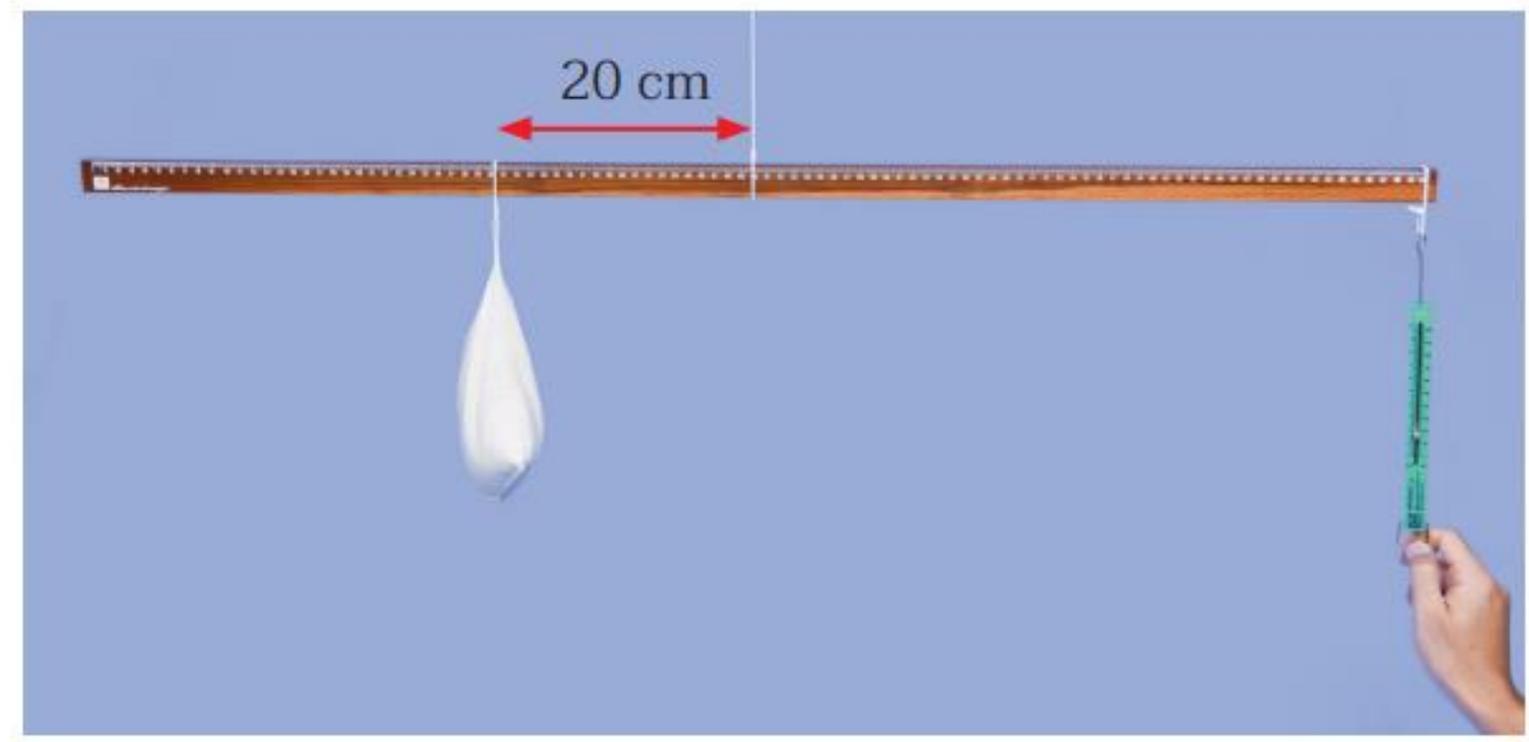
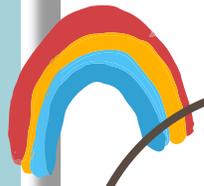

ออกแรงดึงถุงทราย ด้วยเครื่องชั่งสปริง
ขึ้นในแนวตั้งให้สูงจากพื้นเป็นระยะทาง 10 เซนติเมตร ด้วยความเร็ว
คงที่ อ่านค่า ของแรงจากเครื่องชั่งสปริงช่วงที่ถุงทรายกำลังเคลื่อนที่
บันทึกผลลงในใบงานที่ 1 ตอนที่ 2

แขวนไม้เมตร ที่ตำแหน่งกึ่งกลางด้วยเชือกและ
จัดให้ไม้เมตรอยู่ในแนวระดับแขวนถุงทรายไว้ด้านใดด้านหนึ่ง
ของไม้เมตร โดยให้ถุงทรายมีระยะห่างจากจุดแขวนไม้เมตร
20 เซนติเมตร เกี่ยวเครื่องซึ่งสปริงกับไม้เมตรด้วยเชือกที่ปลาย
ของไม้เมตรอีกด้านหนึ่ง แล้วดึงเครื่องซึ่งสปริงให้ไม้เมตรอยู่ใน
แนวระดับ ดังภาพ

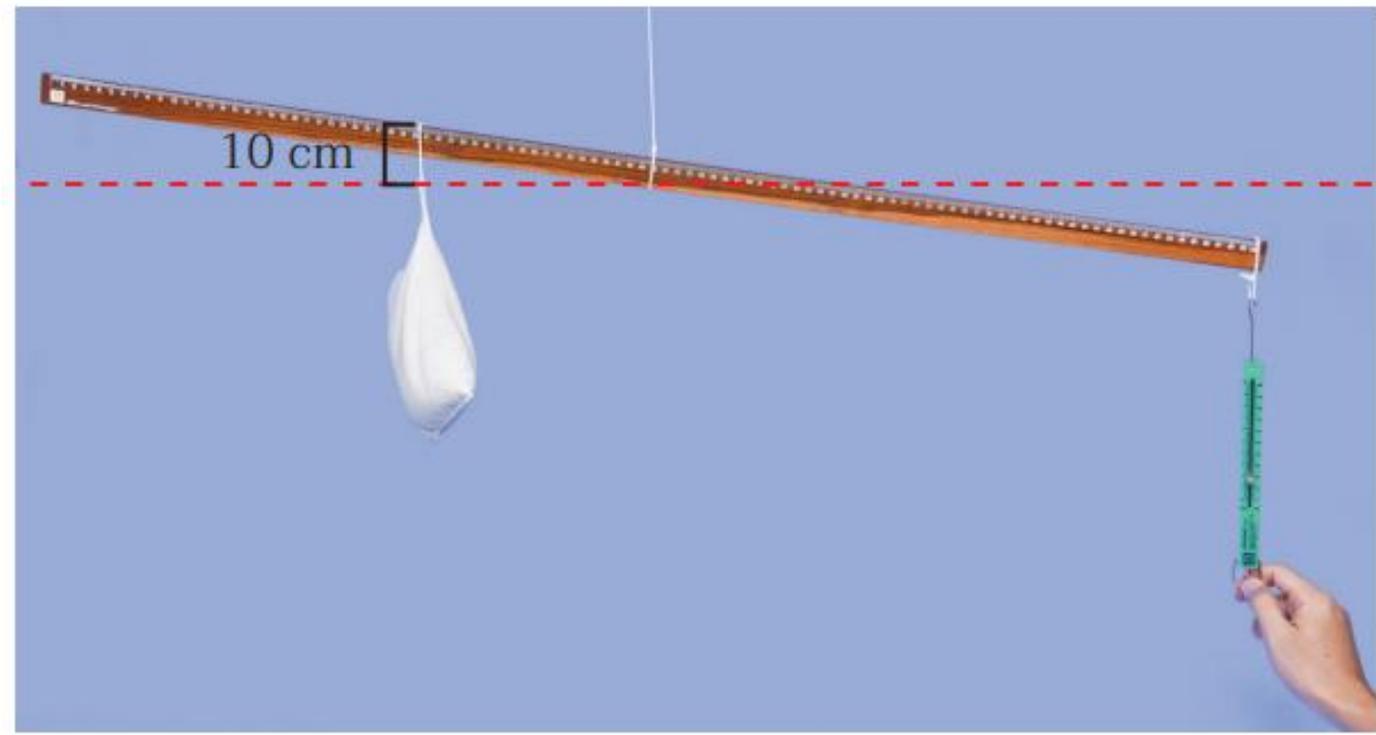
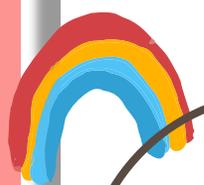

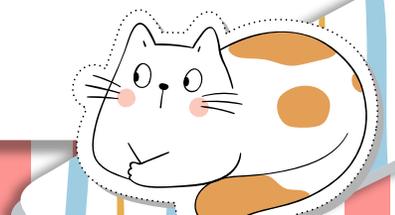

ออกแรงดึง เครื่องชั่งสปริงเพื่อให้ถุงทราย
เคลื่อนที่ขึ้นในแนวตั้งเป็นระยะทาง 10 เซนติเมตร
ดังภาพ อ่านค่า ของแรงที่ใช้ดึงเครื่องชั่งสปริง และ
วัดระยะที่เครื่องชั่งสปริงเคลื่อนที่ บันทึกผลลงใน
ใบงานที่ 1 ตอนที่ 2

แนวระดับ

ทำซ้ำข้อ 3

3

แต่เปลี่ยนตำแหน่งของเครื่อง
ซึ่งสปริงโดยขยับเครื่องซึ่งสปริงให้มีระยะห่างจาก
จุดแขวนไม้เมตรน้อยลง อย่างน้อย 3 ตำแหน่ง
บันทึกผลลงในใบงานที่ 1 ตอนที่ 2

คำนวณ และเปรียบเทียบงานเนื่องจากแรง
ที่ใช้ดึงเครื่องซึ่งสปริง ในข้อ 1 3 และ 4 อภิปรายผล

“

ตารางบันทึกผล

แรงและระยะทางที่เครื่องซึ่งสปริงเคลื่อนที่

”

ตารางบันทึกผล

วิธีดึงถูทราย	ค่าของแรงที่อ่านได้ จากเครื่องชั่งสปริง (N)	ระยะทางที่เครื่องชั่ง สปริงเคลื่อนที่ได้ (m)	งาน (Nm)
ดึงในแนวตั้ง ระยะทาง 0.10 m			
ดึงด้วยคานโดยออกแรงที่ ระยะห่างจากจุดหมุน 0.50 m			
ดึงด้วยคานโดยออกแรงที่ ระยะห่างจากจุดหมุน 0.40 m			
ดึงด้วยคานโดยออกแรงที่ ระยะห่างจากจุดหมุน 0.30 m			
ดึงด้วยคานโดยออกแรงที่ ระยะห่างจากจุดหมุน 0.20 m			

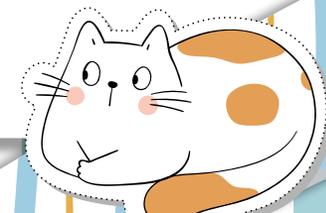
“

ลงมือทำกิจกรรม

”

" การคำนวณวงเงินงาน "

“

ผลการทำกิจกรรม

”

ตารางบันทึกผล

วิธีดึงทุกราย	ค่าของแรงที่อ่านได้ จากเครื่องชั่งสปริง (N)	ระยะทางที่เครื่องชั่ง สปริงเคลื่อนที่ได้ (m)	งาน (Nm)
ดึงในแนวตั้ง ระยะทาง 0.10 m			
ดึงด้วยคานโดยออกแรงที่ ระยะห่างจากจุดหมุน 0.50 m			
ดึงด้วยคานโดยออกแรงที่ ระยะห่างจากจุดหมุน 0.40 m			
ดึงด้วยคานโดยออกแรงที่ ระยะห่างจากจุดหมุน 0.30 m			
ดึงด้วยคานโดยออกแรงที่ ระยะห่างจากจุดหมุน 0.20 m			

“ คำถามท้ายกิจกรรม ”

”

ข้อที่ 1

๖๖ แรงที่อ่านได้จากเครื่องซึ่งสปริงเมื่อถึงจุดทรายให้
เคลื่อนที่ในแนวตั้งและตั้งด้วยคานแต่ละครั้งต่างกัน
หรือไม่ อย่างไร

ตอบ

“ ต่างกัน คือ **ดึงด้วยคาน**อาจใช้แรงน้อยกว่าการดึง **ขึ้นในแนวตั้ง** ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระยะห่างจากจุดที่แขวนไม้เมตรถึงจุดที่แขวนเชือกที่เกี่ยวข้องซึ่งสปริง

ข้อที่ 2

“ ระยะทางที่เครื่องซึ่งสปริงเคลื่อนที่ ในแต่ละครั้ง
ต่างกันหรือไม่ อย่างไร ”

๑๑

ตอบ

“ต่างกัน คือ ถ้าระยะจากจุดที่แขวนไม้เมตรไปยัง
เชือกที่เกี่ยวข้องกับเครื่องชั่งสปริงน้อยลง ระยะทางที่
เครื่องชั่งสปริงเคลื่อนที่ก็จะน้อยลง

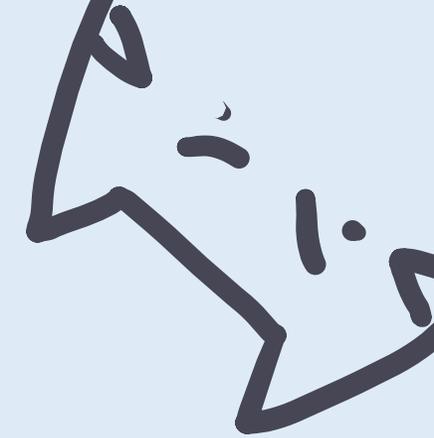
ข้อที่ 3

- ๖๖ งานเนื่องจากแรงที่ดึงเครื่องซึ่งสปริงแต่ละครั้ง
ต่างกันหรือไม่ อย่างไร
-

ตอบ

- 66 ไม่ต่างกัน โดยเมื่อขนาดของแรงที่ดึงมีค่าน้อย ระยะทางที่เครื่องซึ่งสปริงเคลื่อนที่ได้จะมีค่ามาก แต่ถ้าขนาดของแรงที่ดึงมีค่ามาก ระยะทางที่เครื่องซึ่งสปริงเคลื่อนที่ได้จะมีค่าน้อย ทำให้ผลคูณของแรงที่ดึงเครื่องซึ่งสปริงและระยะทางที่เครื่องซึ่งสปริงเคลื่อนที่ได้มีค่าใกล้เคียงกัน

ข้อที่ 4

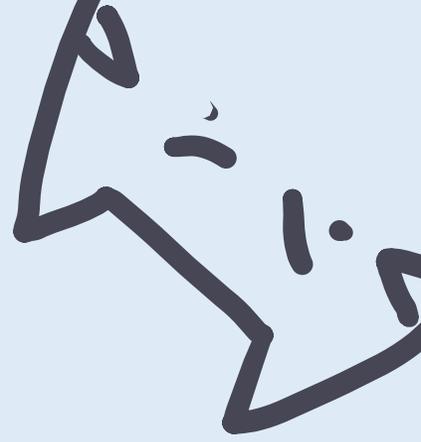
“ ถ้าต้องการออกแรงดึงเครื่องซึ่งสปริงให้
น้อยลงในการยกถุงทราย ทำได้อย่างไร ”

99

ตอบ

๘๘ ทำได้ โดยดึงเครื่องซึ่งสปริง ณ ตำแหน่งของคาน
ที่ทำให้ระยะทางในการดึงเครื่องซึ่งสปริงมากขึ้นและ
มากกว่าระยะทางที่ถูกรายเคื่อนที่

ข้อที่ 5

66

จากกิจกรรมตอนที่ 2 สรุปลงได้ว่าอย่างไร

99

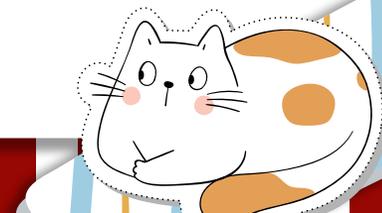
ตอบ

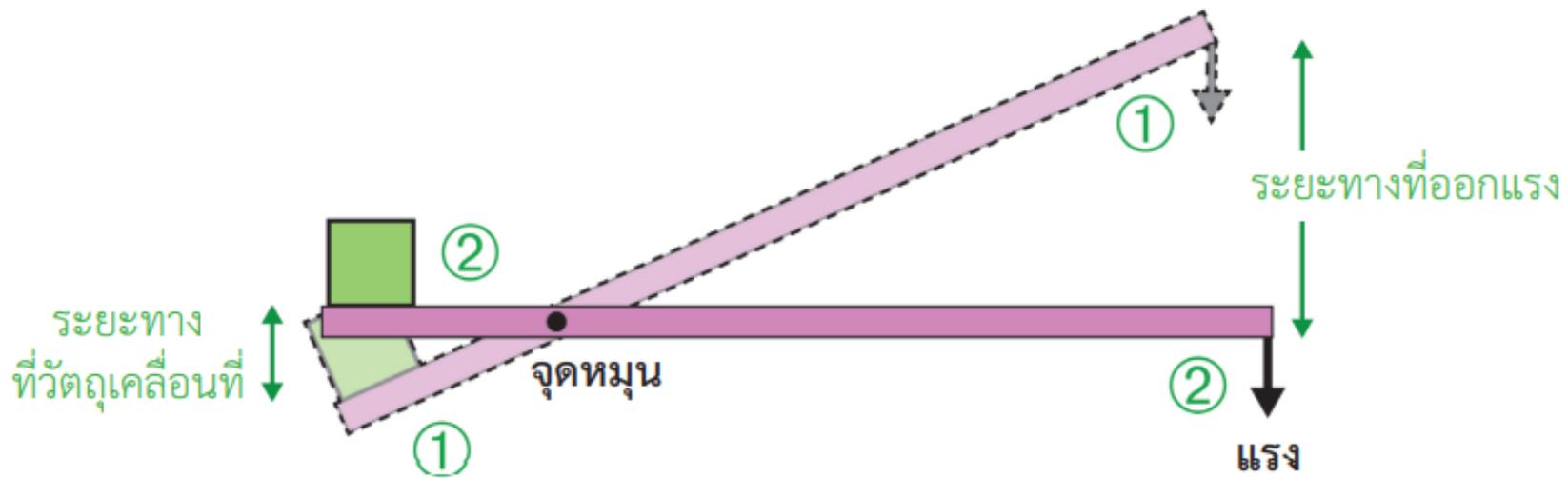
“ คานสามารถผ่อนแรงได้ โดยให้ระยะทางที่ออกแรงมากกว่าระยะทางที่จุดทรายเคลื่อนที่ แรงที่ใช้ก็จะน้อยกว่าน้ำหนักของจุดทราย แต่งานของแรงที่ดึงจุดทรายจะเท่ากันไม่ว่าจะดึงจุดทรายตรง ๆ หรือดึงโดย

ใช้คาน _____

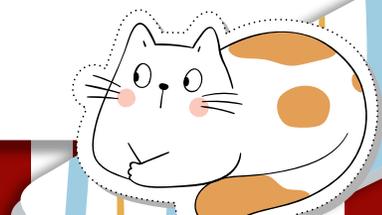
อ่านใบความรู้ที่ 1

เรื่องกลอย่างง่าย และคาน

ภาพที่ 3 การใช้คานงัดวัตถุให้เคลื่อนที่จากตำแหน่ง 1 ไป 2

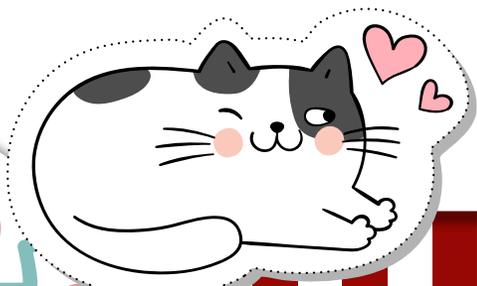

เมื่อออกแรงที่ปลายคานด้านหนึ่งจะทำให้คานด้านตรงข้ามเคลื่อนที่ แรงที่กระทำต่อคานจะน้อยกว่าแรงที่คานกระทำต่อวัตถุเมื่อระยะทางที่ออกแรงมากกว่าระยะทางที่วัตถุเคลื่อนที่ โดยงานที่ให้แก่วัตถุเคลื่อนที่ โดยงานที่ให้แก่วัตถุเคลื่อนที่ คานจึงเป็นเครื่องกลที่ช่วยผ่อนแรง ตัวอย่างอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้หลักการของคานที่พบในชีวิตประจำวัน เช่น กรรไกรตัดกิ่งไม้ รถเข็นทราย ที่เปิดขวด ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 ตัวอย่างอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้หลักการของคานที่พบในชีวิตประจำวัน

สรุปบทเรียน

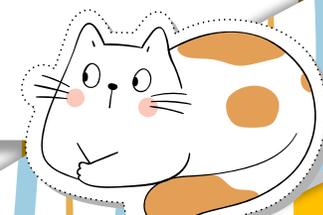
คาน

ทำงานอย่างไร

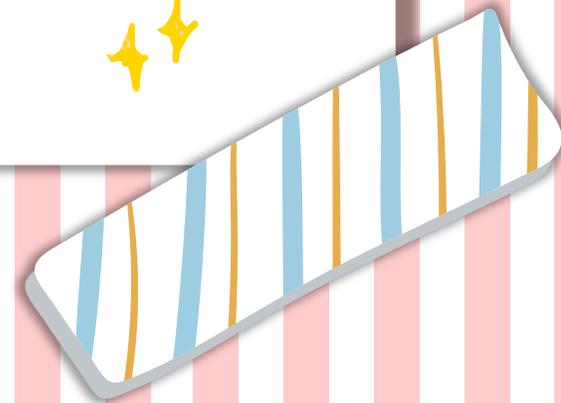

คาน

คานจัดเป็นเครื่องกลอย่างง่ายชนิดหนึ่งที่เหมาะสมได้ ใช้การออกแรงกระทำกับคานเพื่อยกหรือทำให้วัตถุที่อยู่ฝั่งตรงข้ามเคลื่อนที่ด้วยแรงที่น้อยลงกว่าปกติแต่ได้งาน คานจึงช่วยผ่อนแรง

บทเรียนครั้งต่อไป

สิ่งที่ต้องเตรียม

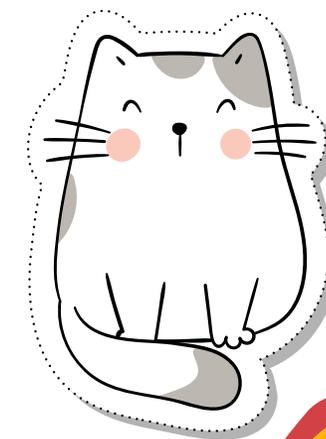
ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง เครื่องกลอย่างง่ายทำงานอย่างไร

ใบงานที่ 1 เรื่อง เครื่องกลอย่างง่ายทำงานอย่างไร

ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง เครื่องกลอย่างง่าย

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

